

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

ORDIN
mun. Chișinău

„14” 04 2020

nr. 412

**Cu privire la testarea de laborator a pacienților
încadrați în tratament la domiciliu cu COVID-19**

În legătură cu evoluția epidemiologică a infecției cu Coronavirus de tip nou (COVID-19), în scopul confirmării diagnosticului la persoanele cu suspexie la infecția COVID-19, încadrate în tratament la domiciliu, în temeiul Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 694/2017,

ORDON:

1. Se aprobă Instrucțiunea privind prelevarea, păstrarea și transportarea probelor biologice pentru confirmarea infecției COVID-19 la persoanele încadrate în tratament la domiciliu, conform anexei.

2. Conducătorii instituțiilor medico-sanitare publice Centre de Sănătate, Centre ale Medicilor de Familie, Asociații Medicale Teritoriale:

1) vor crea la nivel de Centre de Sănătate raionale/Centre ale Medicilor de Familie/Asociații Medicale Teritoriale echipe mobile de prelevare a probelor biologice pentru confirmarea infecției COVID-19 la persoanele suspecte la infecția COVID-19 încadrate în tratament la domiciliu, conform prevederilor Instrucțiunii din anexa la prezentul ordin;

2) vor organiza instruirea echipelor mobile privind modul de prelevare a probelor biologice pentru confirmarea infecției COVID-19 la persoanele suspecte la infecția COVID-19 încadrate în tratamentul la domiciliu și măsurile de prevenire și control a infecției;

3) vor asigura prelevarea probelor biologice de la pacienții care întrunesc criteriile definiției de caz suspect COVID-19, încadrați în tratament la domiciliu, din teritoriul de deservire a raionului/sectorului din municipiu, conform prevederilor Instrucțiunii din anexa la prezentul ordin;

4) vor asigura păstrarea și transportarea probelor biologice prelevate către laboratorul de referință/Centrul COVID-19/Spitale raionale, conform cerințelor prevăzute în Instrucțiunea din anexa la prezentul ordin;

5) vor asigura respectarea măsurilor de prevenire și control a infecției, biosiguranță și biosecuritate la toate etapele de prelevare, păstrare și transportare a probelor biologice în conformitate cu prevederile actelor normative, inclusiv Ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr.388/2020;

6) vor ajusta conduita persoanelor suspecte la infecția COVID-19 încadrați în tratamentul la domiciliu, în funcție de rezultatele testării, cu respectarea cerințelor Protocolului clinic standardizat pentru medicii de familie Infecția cu Coronavirus de tip nou (COVID-19) aprobat prin ordinul nr.301 din 23.03.20.

3. Directorul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, dl Nicolae Furtună, conducătorii instituțiilor medico-sanitare cu laboratoare implicate în diagnosticul COVID-19, vor asigura efectuarea investigațiilor de laborator persoanelor cu cerere de analiză/fișă de însoțire de la instituțiile de asistență medicală primară, cu prezentarea rezultatelor în termen optim pentru luarea deciziei de tratament și autoizolare.

4. Direcția politici în domeniul asistenței medicale primare, urgente și comunitare, Direcția politici în domeniul asistenței medicale spitalicești și Direcția politici în domeniul sănătății publice vor acorda suportul consultativ-metodic necesar în vederea implementării prevederilor prezentului ordin.

5. Controlul realizării prezentului ordin se pune în sarcina dnei Marina Golovaci, dlui Alexandru Holostenco și dlui Constantin Rîmiș, Secretari de stat.

Ministru

Viorica DUMBRĂVEANU

**Instrucțiunea privind
prelevarea, păstrarea și transportarea probelor biologice pentru confirmarea
infecției COVID-19 la persoanele încadrate în tratament la domiciliu**

I. Modul de creare a echipei mobile

1. Echipele mobile de prelevare a probelor biologice pentru confirmarea infecției COVID-19 la persoanele încadrate în tratament la domiciliu sunt create la nivel de instituții medico-sanitare publice Centre de Sănătate raionale/Centre ale Medicilor de Familie /Asociații Medicale Teritoriale și au ca scop asigurarea prelevării probelor biologice din nas și faringe de la persoanele încadrate în tratament la domiciliu, pentru confirmarea infecției cu COVID – 19.

2. În componența echipei mobile se includ, prin ordinul conducătorului Centrului de Sănătate raional/ Centrului Medicilor de Familie/Asociației Medicale Teritoriale a cel puțin doi asistenți medicali din cadrul instituțiilor menționate și a asistenților medicali din cadrul altor prestatori de asistență medicală primară din teritoriu, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare a acestora, desemnați prin ordinul conducătorului acestora. Membrii echipei de prelevare a probelor biologice beneficiază de instruire, inclusiv la locul de muncă și asigură prelevarea probelor de la pacienți care sunt încadrați în tratament la domiciliu cu suspjecție la COVID-19. Implicarea logistică (echipamente, transport) a tuturor prestatorilor de asistență medicală primară este obligatorie.

3. Activitatea echipei mobile este coordonată de către un medic de familie/asistent medical principal, care monitorizează permanent activitatea echipei mobile și informează conducătorul Centrului de Sănătate raional/ Centrului Medicilor de Familie/Asociației Medicale Teritoriale în modul stabilit prin ordin intern.

4. Prelevarea probelor biologice din nas și faringe se efectuează la domiciliul persoanei încadrate în tratament la domiciliu conform datelor prezentate de fiecare instituție medico-sanitară sau în instituția medico-sanitară în cazurile când pacientul s-a adresat în instituție cu simptome de boală respiratorie și întrunește definiția de caz, cu respectarea măsurilor de protecție personală.

5. Pentru prelevarea probei biologice se organizează deplasarea la domiciliu a echipei mobile, cu transportul instituțiilor medico-sanitare primare, în cel mult 48 de ore de la încadrarea în tratament la domiciliu.

II. Criterii pentru inițierea testării la COVID-19

6. Confirmarea promptă a cazului suspect este necesară pentru a asigura, rapid și eficient, supravegherea epidemiologică a contactilor, implementarea măsurilor de prevenire și control al infecției, precum și colectarea informațiilor epidemiologice și clinice relevante.

7. Probele biologice se vor recolta de la pacienții care întrunesc criteriile definiției de caz suspect, stabilite în ordinul nr. 385 din 09.04.20.

III. Recoltarea probelor biologice

8. Recoltarea probelor biologice se face pe nemâncate, înainte de a consuma orice tip de lichide sau de a se spăla pe dinți, în lipsa aplicațiilor de preparate de congestionate și cu eliberarea cavității nazale și bucale de mucozitate. Fumatul este strict interzis anterior prelevării probei.

9. Prelevarea probelor biologice din nas și faringe se efectuează cu ajutorul seturilor de prelevare a probelor biologice care se repartizează în modul stabilit sau prin cerere de la laboratorul de referință.

10. Procedura de recoltare a probelor biologice se efectuează cu respectarea măsurilor de biosecuritate și protecție individuală, stabilite în capitolul IV și în Instrucțiunea privind măsurile de prevenire și control a COVID-19 în instituțiile medico-sanitare și rezidențiale cu îngrijiri pe termen lung, aprobată prin Ordinul MSMPS nr.688/2020.

11. **Exsudat nazofaringian:** se introduce un tampon cu tija flexibilă prin nară în nazo-faringe (în profunzime cu 3 – 4 cm la adult). Capul pacientului este ușor flexat spre spate. Se lasă câteva secunde, apoi se extrage lent printr-o mișcare de rotație, după care se descarcă în eprubeta cu mediul de transport.

12. **Tampon orofaringian:** tamponul cu tija flexibilă se trece cu atenție în spatele palatului moale pentru a șterge peretele posterior al faringelui, suprafața amigdalelor (prin o rotire ușoară pentru a încărca cu celule epiteliale). Se evită atingerea palatului moale și a limbii. Se descarcă tamponul în mediul de transport.

13. Ambele tampoane (nazal și faringian) se vor plasa într-o singură eprubetă sterilă cu mediu de transport, se vor rupe capetele externe în punctul de rupere astfel, încât să se închidă eprubeta cu capac.

14. Până la prelevarea probei pe eticheta de pe eprubetă se va nota citeț **Numele și Prenumele** pacientului și **numărul** buletinului de însoțire, precum și se

va completa citeț buletinul de însoțire a probei biologice aprobată prin anexa nr. 1 la ordinul MSMPS nr.213 din 02.03.2020.

15. Pe buletinul de însoțire a probei biologice se vor menționa datele complete de identificare, data și ora prelevării, tipul probei, analizele solicitate, simptomele clinice și datele anamnestice relevante (vaccinări, antibioterapie, informații epidemiologice, factori de risc). De asemenea, se va indica denumirea instituției medico-sanitare primare; numele, prenumele persoanei care a prelevat proba; e-mail, număr de telefon. Se indică, de asemenea, că proba este colectată de la persoane încadrate în tratament la domiciliu. Concomitent se va elabora și Lista persoanelor, pentru care a fost efectuată prelevarea probei cu includerea datelor menționate.

III. Măsuri de biosiguranță și biosecuritate în cursul manipulării probelor

16. Instituțiile medico-sanitare de asistență medicală primară trebuie să asigure implementarea prevederilor Instrucțiunii privind măsurile de prevenire și control a COVID-19 în instituțiile medico-sanitare și rezidențiale cu îngrijiri pe termen lung, aprobate prin Ordinul MSMPS nr.388 din 10.04.20.

17. Personalul medical responsabil de prelevarea, păstrarea și transportul probelor biologice va respecta prevederile Ghidului național de reglementare pentru transportul substanțelor infecțioase, aprobată prin Ordinul MSMPS nr.389 din 26 martie 2019.

18. Toate probele biologice prelevate vor fi considerate potențial infecțioase.

19. În timpul colectării probelor biologice din nas și faringe vor fi respectate precauțiile standard, suplimentare pentru aerosol și contact pentru prevenirea și controlul infecției în conformitate cu Instrucțiunea privind măsurile de prevenire și control a COVID-19 în instituțiile medico-sanitare și rezidențiale cu îngrijiri pe termen lung, aprobate prin Ordinul MSMPS nr.388 din 10.04.20.

20. Personalul care va colecta probele biologice la COVID-19 va utiliza echipament de protecție personală destinat pentru asigurarea îngrijirii directe a pacienților cu COVID-19 în procedurile generare de aerosoli (Respirator N95 SAU FFP2 SAU FFP3 standard, ori echivalent; halat; mănuși; vizier SAU ochelari de protecție; șorț).

21. Personalul care transportă probele biologice trebuie să fie instruit în privința practicilor corecte de manipulare a probelor, precum și a procedurilor de decontaminare.

22. Transportul probelor la laborator se efectuează în corespundere cu Procedura privind transportul și păstrarea probelor/substanțelor infecțioase pentru analize de laborator, 2019 și Ghidul Național de Reglementări pentru transportul substanțelor infecțioase precum și recomandările OMS - Guidance on regulations for the transport of infectious substances 2019–2020 (<https://www.who.int/ihr/publications/WHO-WHE-CPI-2019.20/en/>).

23. Pentru păstrarea și transportarea probelor biologice este necesar de asigurat transportarea probelor în ambalaj triplu cu asigurarea lanțului frig (genți cu elemente frigorifice) maximal până la 72 ore.

24. Pentru depozitarea eșantioanelor mai mult de 72 de ore, congelați eșantionul la -20 ° C. Evitați înghețarea repetată și dezghețarea tuburilor. *Pentru transportul probelor pentru detectarea virală, utilizați MTV (mediu de transport viral) care conține suplimente antifungice și antibiotice.*

25. Eprubetele sunt așezate pentru transport în containere rezistențe la scurgeri (de exemplu, containere secundare) care au un buzunar sigilabil separat pentru eșantioane (adică, un container de plastic cu sigla pericol bio), cu eticheta pacientului pe recipientul specimenului (adică recipientul principal) și un formular de cerere/buletin analiză de laborator clar scris.

26. Laboratorul de referință/Centrul COVID-19/Spitalele raionale vor fi notificate în prealabil despre numărul de probe prelevate, care urmează să fie transportate și numărul seturilor de prelevare a probelor biologice care sunt solicitate.

27. Probele sunt considerate neconforme în următoarele situații:

- 1) trimiterea de tampoane fără mediu de transport pentru virusuri;
- 2) trimiterea probei în recipiente necorespunzătoare (deteriorate, cu tubul crăpat sau capacul deschis);
- 3) nerespectarea condițiilor de transport și conservare (timp, temperatură);
- 4) absența etichetei pe eșantionul de analizat;
- 5) absența buletinului de însoțire (*conform anexei nr.1 la Ordinul MSMPS nr 213 din 02.03.2020*);
- 6) buletinul de însoțire completat necorespunzător, cu datele de identificare a pacientului absente, incomplete, eronate sau indiscifrabile.

28. Deșeurile rezultate din activitatea de prelevarea a probelor biologice, inclusiv echipamentele individuale de protecție, vor fi plasate în saci pentru colectarea deșeurilor infecțioase de culoare galbenă cu semnul "risc biologic" și vor fi gestionate corespunzător deșeurilor periculoase.

29. Rezultatele investigațiilor vor fi prezentate instituției medicale primare, de către laboratorul de referință, imediat după obținerea rezultatului.

30. Testele de control pentru persoanele cu forme ușoare COVID-19 încadrate în tratament la domiciliu vor fi prelevate nu mai devreme de 12-14 zile de la debutul bolii.

31. Persoanele cu forme ușoare ale infecției cu Coronavirus de tip nou (COVID-19) cu testul de control negativ, continuă autoizolarea timp de 14 zile, cu automonitorizarea temperaturii și simptomelor respiratorii, cu informarea zilnică a medicului de familie despre starea de sănătate, care înregistrează datele respective în documentația medicală de ambulatoriu.

32. Persoanele cu testul primar negativ de laborator vor continua tratamentul simptomatic la domiciliu, realizând automonitorizarea temperaturii și simptomelor respiratorii zilnic, timp de 14 zile, cu informarea zilnică a medicului de familie, care înregistrează datele respective în documentația medicală de ambulatoriu.

33. Coduri ICD-10 noi pentru COVID-19:

- **U07.1 COVID-19, virusul identificat** (test pozitiv)
- **U07.2 COVID-19, virusul neidentificat** (nu s-a efectuat test sau test neconcludent).

IV. Proceduri de comunicare și informare

34. Pentru a asigura procedura de prelevare a probelor și procesarea corectă și rapidă a acestora și pentru a asigura măsuri adecvate de biosecuritate în laborator, comunicarea și schimbul de informații sunt esențiale.

35. Înainte de deplasarea echipei mobile la domiciliu, înainte de a trimite proba la laborator, persoana responsabilă (coordonatorul echipei) se va asigura dacă persoanele au fost informate despre prelevarea probei la domiciliu; dacă laboratorul a fost alertat despre trimiterea probei.

36. Suplimentar este verificat dacă eprubetele sunt etichetate corect și că buletinele de însoțire a probelor biologice sunt completate corespunzător.

37. Centrele de Sănătate raionale/Centrele Medicilor de Familie /Asociațiile Medicale Teritoriale asigură generalizarea datelor din teritoriu/sector municipiu, cu prezentarea rapoartelor despre numărul total de probe prelevate în teritoriu (raion/sector municipiu), cu raportarea acestora în modul stabilit.